

Veřejná ochránkyně práv
Mgr. Anna Šabatová, Ph.D.

V Brně dne 6. listopadu 2014
Sp. zn.: 4/2013/NZ/ZKA

Vážený pane řediteli,

dne 5. 8. 2014 jsem Vám, jako provozovateli protialkoholní záchytné stanice, adresovala dopis, jehož přílohou byla souhrnná zpráva ze systematických návštěv protialkoholních záchytných stanic (dále jen „souhrnná zpráva“). Dovolte mi, abych závěry uvedené v souhrnné zprávě dále specifikovala s ohledem na nově zjištěné skutečnosti.

V nedávné době se na mě obrátil významný poskytovatel sociálních služeb lidem bez domova se stížností na praxi městské policie a konkrétní záchytné stanice týkající se **ochrany života a zdraví intoxikovaných osob v chladném počasí** (zejm. v podzimních a zimních měsících), kdy hrozí závažné riziko poškození zdraví a života intoxikovaného již jen z důvodu jeho setrvání „na ulici bez střechy nad hlavou“. Poskytovatel mě upozornil na případy, kdy městská policie odmítla dopravit opilého člověka ležícího na ulici na záchytnou stanici (rozhodla tedy o neindikaci záchytné služby). Vyslovil rovněž obavu z následků, pokud záchytné stanice odmítnou intoxikované přijmout, přestože jim fakticky hrozí poškození zdraví, či dokonce úmrtí, vzhledem k nízkým venkovním teplotám. Objasnil současně, že zařízení sociálních služeb není schopno poskytnout adekvátní zdravotní péči intoxikovaným osobám splňujícím zákonné podmínky pro přijetí na stanici.

Ráda bych proto zdůraznila, že žádný z mých závěrů v souhrnné zprávě nebrání tomu, aby byly na stanici umístěny osoby bez domova, budou-li naplněny zákonné podmínky pro jejich přijetí. Upozorňuji dále na to, že **při zkoumání, zda byly naplněny zákonné podmínky pro umístění osoby na stanici, je nutné zvažovat všechny okolnosti přijetí, včetně rizika plynoucího z nízkých venkovních teplot.** Je-li u intoxikované osoby dopravené na stanici oprávněná obava, že pobytem mimo stanici bude ohroženo její zdraví či život z důvodů nízkých venkovních teplot, jde zcela jistě o naplnění zákonné podmínky „bezprostředního ohrožení“ intoxikované osoby ve smyslu § 17 odst. 2 zákona č. 379/2005 Sb., o opatřeních k ochraně před škodami působenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami a o změně souvisejících zákonů. Respektuji zásadu subsidiarity umístění na záchytnou stanici (viz souhrnnou zprávu). Jsem přesvědčena, že při nízkých venkovních teplotách je třeba vzít v úvahu také případnou nemožnost zajištění péče prostřednictvím blízké osoby nebo zařízení sociálních služeb (pokud stav intoxikované osoby neumožňuje přijetí do zařízení sociálních služeb).

Dovoluji si Vás požádat o předání mého sdělení **zdravotnickému personálu záchytné stanice**, zejména lékařům rozhodujícím o přijetí osob na stanici.

Závěrem prosím přijměte průběžnou informaci o vyjádření Ministerstva zdravotnictví k souhrnné zprávě. Ministerstvo plánuje přijmout úpravu materiálních, technických i personálních podmínek poskytování záchytné služby, vypustit ze zákona možnost umístit osobu na stanici pro pouhé „vzbuzování veřejného pohoršení“, zakotvit zásadu subsidiarity umístění na záchytnou stanici, jakož i zásadu subsidiarity použití omezovacích prostředků. V komunikaci s Ministerstvem zdravotnictví na téma záchytných stanic budu pokračovat.

Děkuji za spolupráci a jsem s pozdravem

Mgr. Anna Š a b a t o v á, Ph.D., v. r.
(dopis je opatřen elektronickým podpisem)